

Muzikale persoonlijkheid:

- (Introvert, eenzaam, geen gezelschapsmens, eigen leven niet bespreekbaar, zeer gevoelig en erg verlegen, onhandig in sociale omgang, wel zelfbewust)
- In eerste instantie (zeer goed) pianist maar kiest uiteindelijk voor een compositie carrière
- was én nationalist én wereldburger: internationale verbroedering
- Zeer anti-Hitler/fascisme en wijkt uiteindelijk tegen zin naar V.S.; veel heimwee
- Krijgt in 1945 te horen dat groot deel van verzameld volksliederenwerk vernietigd werd door bombardementen; sterft niet lang erna aan een (langdurige) leukemie
- Experimenteert graag; werk is soms erg gewaagd, complex, economisch;
- Enorm geïnteresseerd in traditionele Hongaarse maar ook Roemeense, Sloveense en Transsylvanische volksmuziek (folklore, boerenmuziek, te samen met Kodaly 12.000 melodieën verzameld!) en verwerkt/transformeert/incorporeert de geest ervan moeiteloos en origineel in zijn kunstmuziek (deels atonaal/dissonant en klassiek met archaische resten); dus niet romantisch maar rekening houdend met de verspringende, onregelmatige ritmen, micro-intervallen en iets andere toonafstanden die in deze folkloristische melodieën voorkomen. Hij neemt dus niet over maar 'ontwikkeld'.
- Zeer nauwe vrienden
 - o Zoltan Kodaly (1882-1967) voor Hongarije [Zoltán Kodály - Wikipedia](#)
 - o Tibor Serly(1901 – 1978) voor Amerika [Tibor Serly - Wikipedia](#)
 - o Denijs Dille (1904-2005) voor België [Denijs Dille - Wikipedia](#)

[Béla Bartók - Wikipedia](#)

[Oeuvre van Béla Bartók - Wikipedia](#)

[Concert voor orkest \(Bartók\) - Wikipedia](#)

[Béla Bartók - Concert voor orkest - YouTube](#) met veel toelichting

[concert voor orkest \(Betekenis/definitie van\) - Encyclopedie](#)

[Bartók; Concerto for Orchestra / Zinman · Berliner Philharmon](#)

<https://www.youtube.com/watch?v=OQb3VUljpa0> 1991 Solti 40'

<https://www.youtube.com/watch?v=bLtEnXinTbU>

Solti 35' 0-9-15-22-26-35

https://nl.wikipedia.org/wiki/Georg_Solti

Concerto voor Orkest:

Bewegingen / delen:

1. *Introduzione: Andante non troppo – Allegro vivace*
2. *Gioco delle coppie: Allegretto scherzando*
3. *Elegia: andante non troppo*
4. *Intermezzo interrotto: allegretto*
5. *Finale: presto*

Bespreking:

1. *Introduzione* sonatevorm 10'47
 - 00'00 in celli-bassen zacht stijgend thema
 - 00'40 fluiten en herhaling thema en 1'40 in fluit
 - 02'40
 - 03'04 allegro vivace: heftig, pauken, pieken
 - trombones
 - 04'50 ?recapitulatie Allegro
 - 05'12 fluit en harp (glissando)
 - 6'35 heftigheid allegro terug
 - 07'10 rust
 - 08'00 allegro: blazers!
 - 08'54 rust in houtblazers en vl
 - 10'20 allegro tot finale 10'45

2. *Gioco delle coppie* (in het compositiehandschrift: *Presentando le coppie*) 6'53
ofte: spel der paren cq. dé concertantegedachte
 - steeds herhalende rustige dansende koraalmelodie spelen vooral alle (hout)blazers paarsgewijs hun instrument (concerto!), af en toe begeleid door het strijkorkest met daartussen nog enkele pizzicato's en de kleine trom, die overigens begint en eindigt
 - 0'00 kleine trom, vervolgens blaasinstrumenten, hobo-paar (kakelende tertsen), klarinetten (luchtige kwinten), trompetten (ironische seconden)
 - 00'37 kleine trom dan geestige fagotten (sexten)
 - 01'10 overname strijkorkest

3. *Elegia* centraal steunpunt; nostalgische treurzang: diepzinnig 8'18
 - 0'00 dalende lijn
 -
 - hobo-solo: eentonig maar expressief

4. *Intermezzo interrotto* (onderbroken tussenspel) rapsodisch 4'23
 - 0'00 pastorale inleiding
 - 0'00 in de alt-vl een opbloeiende, zangrijke melodie
 - terug inleiding fragmentarisch
 - dansritme (leutig) met erboven klarinet in een komisch melodietje
 - gevolgd door trillers in trompetten en houtblazers
 - halt aan uitgelaten stemming en in strijkers (con sordino) mooie melodie
 -

5. *Finale* sonatevorm groots feestelijk opgezette 9'54
 - 0'00 inleidend hoornmotief
 - rustiger tussenspel in soli-houtblazers
 - doorwerking
 - kort tussenspel
 - Overgang naar piu presto
 - Heel orkest in steeds snellere beweging wel in pianissimo: effect!
 - Indrukwekkend crescendo en onstuimig naar einde ...

KLARA 01.01.13

Wie niet weet wat seconden, terzen of septiemen zijn, die moet maar eens goed naar mij luisteren. In zes minuten tijd krijg je bijna het hele gamma aan intervallen duidelijk te horen. (m.n. in blazers, clarinet, enz. mooi, werd wel gezegd maar niet genoteerd in het antwoord: jammer!)

Maar 't is geen saaie muzikles! Mijn maker geeft vooral de blaasinstrumenten van het orkest de kans om te schitteren in een ritmische rondedans en ik ben het tweede deel uit een groot werk dat tot één van zijn meesterwerken wordt gerekend.

Mijn bestaan heeft aan het spreekwoordelijke zijden draadje gehangen - net zoals, in 1943, het leven van mijn componist. Hij was ziek, arm en heel onzeker toen hij de opdracht kreeg om mij te schrijven. Zou hij het wel halen? Was het wel verstandig om die opdracht te aanvaarden? Lang heeft hij niet getwijfeld. Mijn maker had slechts 54 dagen nodig om een imposante partituur neer te pennen, het laatste grote orkestwerk dat hij zelf hélemaal kon orkestreren en afwerken.

Ik ben het meest vrolijke deel uit die compositie, ook al zit er midden in mijn ritmische dans een ernstig moment. Dat is een zacht, ietwat droevig koraal voor koperblazers waarin je verdriet en heimwee naar een ver vaderland kan horen.

Het was de Amerikaanse dirigent Sergei Koussevitzky die mijn componist wist te overtuigen om opnieuw noten op papier te zetten.

We zijn op zoek naar de naam van de componist en naar de naam van die beweging! Wie ben ik?

Bartok Bela: Uit het "Concerto voor orkest" - deel 2: Giuoco delle coppie
(in het handschrift : Presentando le coppie).

Bela Bartok: 2. Giuoco delle coppie uit Concerto voor orkest door Oslo Philharmonic Orchestra o.l.v. Mariss Jansons - EMI 5 75619 2 - [0:06:52]

<http://cobra.canvas.be/cm/cobra/videozone/archief/muziek/1.743887>

https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Denijs_Dille_Szentendre.JPG

https://nl.wikipedia.org/wiki/Hertog_Blauwbaards_burcht

<https://www.youtube.com/watch?v=R3vN0oVjgJc> thema en uitleg

<https://www.youtube.com/watch?v=FSFFR9ISVJc#t=688.058808> E, volledig